

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

27. června 2013*

„Sítě a služby elektronických komunikací — Směrnice 2002/20/ES — Články 12 a 13 —
Správní poplatky a poplatky za práva na užívání — Povinný odvod vztahující se na operátory mobilních
sítí — Vnitrostátní právní předpisy — Metoda výpočtu povinného odvodu — Procentní podíl z nákladů
placených uživateli“

Ve věci C-71/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná
rozhodnutím Qorti Kostituzzjonali (Malta) ze dne 17. ledna 2012, došlým Soudnímu dvoru dne
10. února 2012, v řízení

Vodafone Malta ltd.,

Mobisle Communications ltd.

proti

Avukat Ġenerali,

Kontrollur tad-Dwana,

Ministru tal-Finanzi,

Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, K. Lenaerts, místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci
soudce třetího senátu, E. Jarašiūnas (zpravodaj), A. Ó Caoimh a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. ledna 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Vodafone Malta ltd. I. Refalem, M. Refalem, L. Hurstem a J. Paviou a M. Borg, avukati, jakož
i M. Hall, QC,

* Jednací jazyk: maltština.

- za Mobisle Communications Ltd. F. Galea Salomonem, jako zmocněncem, ve spolupráci s I. Gaucim a R. Tufignem, avukati,
- za Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni L. Cassar Pullicinem a P. Micallefem, avukati,
- za maltskou vládu P. Grechem, jakož i D. Mangion a V. Buttigieg, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní,
- za francouzskou vládu G. de Berguesem a J.-S. Pilczerem, jako zmocněnci,
- za Maďarsko M. Z. Fehérem, jakož i K. Szíjjártó a Á. Szíllágyi, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi G. Braunem a K. Mifsud-Bonnicim, jakož i L. Nicolae, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 12 a 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační“ směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 21).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Vodafone Malta Ltd. (dále jen „Vodafone Malta“) a Mobisle Communications Ltd. (dále jen „Mobisle Communications“) na jedné straně a Avukat Ġenerali (generální prokurátor), Kontrollur tad-Dwana (celní kontrolní orgán), Ministru tal-Finanzi (ministr financí) a Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni (maltský telekomunikační úřad) na straně druhé ohledně uložení spotřební daně.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 30 až 31 odůvodnění „autorizační“ směrnice uvádějí:
 - „(30) Poskytovatelům služeb elektronických komunikací lze uložit správní poplatky, z nichž jsou financovány činnosti vnitrostátního regulačního orgánu spojené s řízením systému oprávnění a udělováním práv na užívání. Takové poplatky by se měly omezovat jen na pokrytí skutečných správních nákladů na tyto činnosti. Za tímto účelem by měla být zajištěna průhlednost příjmů a výdajů vnitrostátních regulačních orgánů prostřednictvím každoročního zveřejnění celkové částky vybraných poplatků a vzniklých správních nákladů. To umožní podnikům ověřit si, zda jsou správní náklady a poplatky v rovnováze.
 - (31) Systémy správních poplatků by neměly narušovat hospodářskou soutěž ani vytvářet překážky vstupu na trh. V systému obecného oprávnění již nebude nadále možné ukládat úhradu správních nákladů, a tedy ani poplatků, jednotlivým podnikům, s výjimkou udělování práv na užívání čísel a rádiových frekvencí a práv na instalování zařízení. Jakékoli použitelné správní poplatky by měly odpovídat zásadám systému obecného oprávnění. Příkladem spravedlivé, jednoduché a průhledné

alternativy k těmto kritériím ukládání poplatků může být rozdělovací klíč založený na obratu. Pokud jsou správní poplatky velmi nízké, mohly by být rovněž vhodné paušální poplatky nebo poplatky skládající se z paušálu a složky závisující na obratu.“

4 Článek 1 „autorizační“ směrnice, nadepsaný „Cíl a oblast působnosti“, stanoví:

„1. Cílem této směrnice je prostřednictvím harmonizace a zjednodušení pravidel a podmínek pro udělování oprávnění zavést vnitřní trh v oblasti sítí a služeb elektronických komunikací, aby se usnadnilo jejich zajišťování a poskytování v celém Společenství.

2. Tato směrnice se vztahuje na oprávnění pro zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací.“

5 V článku 2 odst. 2 písm. e) této směrnice je uvedena následující definice:

„obecným oprávněním“ se rozumí právní rámec zřízený členským státem v souladu s touto směrnicí, který zaručuje práva na zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací a který stanoví povinnosti zvláštní pro tuto oblast, které se mohou vztahovat na všechny nebo na určité druhy sítí a služeb elektronických komunikací“.

6 Článek 12 uvedené směrnice, nadepsaný „Správní poplatky“, zní takto:

„1. Jakékoli správní poplatky ukládané podnikům, které poskytují službu nebo zajišťují síť podle obecného oprávnění nebo kterým bylo uděleno právo na užívání:

a) souhrnně pokrývají jen ty správní náklady, které vzniknou při řízení, kontrole a prosazování systému obecného oprávnění, práv na užívání a zvláštních povinností uvedených v čl. 6 odst. 2, které mohou zahrnovat náklady na mezinárodní spolupráci, harmonizaci a normalizaci, analýzu trhu, sledování plnění a na další kontrolu trhu, jakož i na regulační činnost zahrnující přípravu a prosazování sekundárního práva a správních rozhodnutí, jako jsou rozhodnutí o přístupu a propojení, a

b) jsou ukládány jednotlivým podnikům objektivním, průhledným a přiměřeným způsobem, který minimalizuje dodatečné správní náklady a související poplatky.

2. Pokud vnitrostátní regulační orgány ukládají správní poplatky, zveřejní každoročně přehled svých správních nákladů a celkovou částku vybraných poplatků. Podle rozdílu mezi celkovou částkou poplatků a správními náklady budou provedeny odpovídající úpravy.“

7 Článek 13 „autorizační“ směrnice, nadepsaný „Poplatky za práva na užívání a za práva na instalování zařízení“, stanoví:

„Členské státy mohou povolit příslušnému orgánu ukládat poplatky za práva na užívání rádiových frekvencí nebo čísel nebo za práva na instalování zařízení na veřejném nebo soukromém majetku, přes něj nebo pod ním tak, aby odrážely potřebu zajistit optimální využití těchto zdrojů. Členské státy zajistí, aby takové poplatky byly objektivně odůvodněné, průhledné, nediskriminační a přiměřené z hlediska jejich zamýšleného účelu, a vezmou v úvahu cíle uvedené v článku 8 směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349)].“

Maltské právo

- 8 Zákona č. II z roku 2005 – zákon k provedení různých rozpočtových opatření a jiných správních opatření (Att Numru II ta'1 – 2005 – Att biex jimplimenta diversi miżuri ta' l-Estmi u biex jipprovi għal miżuri amministrattivi oħra) (*Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* č. 17,734, ze dne 1. března 2005, dále jen „zákon č. II z roku 2005“), zavádí v článku 40 spotřební daň ve výši 3 % z mobilních telefonních služeb (paušální tarify a předplacené dobíjecí karty) a v článku 41 stanoví pravidla pro tyto služby.
- 9 Článek 41 zákona č. II z roku 2005, týkající se těchto pravidel, zní takto:

„Část G

Pravidla pro mobilní telefonní služby

1. Tato pravidla se nazývají ‚Pravidla pro mobilní telefonní služby‘.
2. Tato pravidla se vztahují na veškeré příjmy z mobilních telefonních služeb v souladu s pravidlem 4.
3. Operátoři mobilních sítí jsou povinni zaregistrovat se u kontrolního orgánu za podmínek stanovených zákonem o spotřební dani, dále jen ‚zákon‘.
4. Spotřební daň se vyměří ze všech plateb účtovaných operátory mobilních sítí za jejich služby, včetně paušálních tarifů a předplacených dobíjecích karet;

výrazem ‚operátor‘ se rozumí operátor ve smyslu článku 2 zákona o (regulaci) elektronických komunikací;

spotřební daň se nevybírání z následujících služeb:

- a) příchozí roaming;
- b) příjmy z propojení;
- c) dary peněžité povahy převedené dárce na obdarovaného prostřednictvím služeb nabízených operátorem mobilních sítí;
- d) volné minuty.

5. Osoba, podnik nebo společnost, řádně zaregistrované u kontrolního orgánu, odpovídají za platbu spotřební daně podle článku 3 zákona, v okamžiku její splatnosti.

6.

- (1) Záznamy příjmů ze služeb, které jsou předmětem spotřební daně podle těchto pravidel, jsou kontrolnímu orgánu k dispozici pro účely nezbytných kontrol.
- (2) Kontrolnímu orgánu jsou poskytovány pravidelné výpisy uvádějící podrobnosti o příjmech ze služeb, které jsou předmětem spotřební daně podle těchto pravidel, a to za jakékoliv období, které stanoví kontrolní orgán.
- (3) Délka zúčtovacího období je tři měsíce, delší období může povolit kontrolní orgán, nebo může být stanoveno jinak, a daňové přiznání musí být kontrolnímu orgánu předloženo ve lhůtě třiceti dnů po skončení každého zúčtovacího období, ke kterému se daňové přiznání vztahuje.

- (4) Každý, kdo nesplní ustanovení těchto pravidel, se dopustí deliktu a bude mu uložen peněžitý trest v maximální výši pěti set lir.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 Vodafone Malta a Mobisle Communications jsou operátoři v odvětví telekomunikací na Maltě, kde jsou držiteli obecného oprávnění poskytovat mobilní telefonní služby.
- 11 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že dne 19. dubna 2005 společnosti Vodafone Malta a Mobisle Communications zahájily u Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (první senát soudu pro občanskoprávní věci) řízení směřující ke zrušení článků 40 a 41 zákona č. II z roku 2005, jelikož podle nich tyto články tím, že zavádějí spotřební daň z některých mobilních telefonních služeb, odporují článkům 12 a 13 „autorizační“ směrnice.
- 12 Soud prvního stupně žalobu společností Vodafone Malta a Mobisle Communications zamítl. Měl za to, že napadené uložení spotřební daně není v rozporu s „autorizační“ směrnicí, jelikož tato směrnice nezabývá členské státy možností uvalit na služby poskytované telekomunikačními operátory jiné daně, než které stanoví uvedená směrnice. Soud prvního stupně dále dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že uvedená daň není vypočítávána na základě obrátu operátora, ale pouze na základě ceny některých spotřebních služeb poskytovaných operátory uživatelům, není skutečností vedoucí ke vzniku povinnosti ke spotřební dani oprávnění poskytovat služby udělené operátorovi, nýbrž využití této služby.
- 13 Dne 10. prosince 2008 podaly společnosti Vodafone Malta a Mobisle Communications proti tomuto rozsudku odvolání ke Qorti Kostituzzjonali. Před uvedeným soudem opět tvrdí, že dotčená spotřební daň musí být zrušena, jelikož je v rozporu s „autorizační“ směrnicí, neboť členské státy nemohou ukládat jiné daně nebo odvody, než které stanoví tato směrnice a všeobecné daně.
- 14 Spotřební daň z mobilních telefonních služeb přitom podle nich není všeobecnou daní, ale jde o specifickou daň, která se týká pouze operátorů mobilních sítí.
- 15 Žalovaní v původním řízení tvrdí, že spotřební daň, kterou stanoví zákon č. II z roku 2005, se liší od správních poplatků popsanych v člancích 12 a 13 „autorizační“ směrnice. Mají za to, že se jedná o daň založenou na spotřebě služeb uživatelem, která je vybírána dotyčným podnikem, a že se tato spotřební daň liší od daní zkoumaných v rozsudku ze dne 18. září 2003, Albacom a Infostrada (C-292/01 a C-293/01, Recueil, s. I-9449).
- 16 Ve světle rozsudku ze dne 8. září 2005, Mobistar a Belgacom Mobile (C-544/03 a C-545/03, Sb. rozh. s. I-7723), vyjádřil Qorti Kostituzzjonali pochybnosti o působnosti „autorizační“ směrnice a klade si otázku, zda tato směrnice vylučuje uložení daně zatěžující přímo některé služby poskytované operátory mobilních sítí, či nikoliv.
- 17 Za těchto podmínek se Qorti Kostituzzjonali rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání ustanovení [„autorizační“] směrnice [...], a zejména její články 12 a 13, členským státům ukládat operátorům mobilních sítí daňovou povinnost, která:

- a) představuje tzv. spotřební daň zavedenou vnitrostátními právními předpisy;
- b) je vyčíslena procentním podílem z plateb vybíraných operátory mobilních sítí od jejich uživatelů za služby, které jim tyto operátoři poskytují, s výjimkou služeb, které jsou ze zákona od daně osvobozeny;

- c) je individuálně placena operátorům mobilních sítí jejich uživateli a následně odváděna kontrolnímu celnímu orgánu všemi operátory nabízejícími mobilní telefonní služby, přičemž tuto daň platí pouze tito operátoři a žádné jiné podniky, a to ani podniky zajišťující síť nebo poskytující jiné služby elektronických komunikací?“

K předběžné otázce

- 18 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda články 12 a 13 „autorizační“ směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, o jakou jde v původním řízení, podle níž jsou operátoři nabízející mobilní telefonní služby plátcí tzv. „spotřební“ daně odpovídající procentnímu podílu plateb, které obdrží od uživatelů těchto služeb.
- 19 Nejprve je třeba poukázat na to, že článek 13 „autorizační“ směrnice se týká pravidel ukládání poplatků za práva na užívání rádiových frekvencí nebo čísel nebo za práva na instalování zařízení na veřejném nebo soukromém majetku, přes něj nebo pod ním. Naproti tomu, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, výběr povinné platby nazvané „spotřební daň“, zatěžující všechny úhrady, které operátoři mobilních sítí obdrží za své služby, která je předmětem věci v původním řízení, je vázán na „poskytování mobilních telefonních služeb“. Článek 13 „autorizační“ směrnice tedy není ve věci v původním řízení relevantní.
- 20 Co se týče článku 12 „autorizační“ směrnice, je třeba připomenout, že tato směrnice stanoví nejenom pravidla týkající se řízení o udělení obecných oprávnění nebo práv na užívání rádiových frekvencí nebo čísel a obsahu uvedených oprávnění, ale rovněž pravidla týkající se povahy či rozsahu peněžních poplatků souvisejících s uvedenými řízeními, které členské státy mohou ukládat podnikům v odvětví elektronických komunikací (obdobně viz výše uvedený rozsudek Albacom a Infostrada, body 35 a 36, jakož i rozsudek ze dne 21. července 2011, Telefónica de España, C-284/10, Sb. rozh. I-6991, bod 18).
- 21 Ze znění článku 12 „autorizační“ směrnice v tomto ohledu vyplývá, že členské státy mohou podnikům, které poskytují službu nebo zajišťují síť podle obecného oprávnění, nebo kterým bylo uděleno právo na užívání rádiových frekvencí nebo čísel, ukládat pouze správní poplatky, které souhrnně pokrývají správní náklady, které vzniknou při řízení, kontrole a prosazování systému obecného oprávnění, práv na užívání a zvláštních povinností uvedených v čl. 6 odst. 2 této směrnice.
- 22 Správní poplatky uvedené v článku 12 „autorizační“ směrnice mají tedy charakter odměny, neboť zaprvé mohou být uloženy pouze za správní služby poskytnuté vnitrostátními regulačními orgány ve prospěch operátorů v odvětví elektronických komunikací z titulu zejména obecného oprávnění nebo udělení práva na užívání rádiových frekvencí nebo čísel a zadruhé musí pokrývat správní náklady vzniklé v důsledku uvedených služeb.
- 23 Podle ustálené judikatury Soudního dvora tak konkrétně v případě správních poplatků ukládaných členskými státy operátorům, kteří jsou držiteli obecného oprávnění, na základě článku 12 „autorizační“ směrnice, platí, že jejich účelem může být pouze pokrýt správní náklady související se čtyřmi správními činnostmi, totiž s vydáváním, správou, kontrolou a uplatňováním příslušného systému obecného oprávnění (obdobně viz výše uvedený rozsudek Telefónica de España, bod 22).
- 24 Z výše uvedených skutečností vyplývá, že poplatek, u něhož je vznik platební povinnosti vázán na řízení o udělení obecného oprávnění umožňujícího přístup na trh se službami elektronických komunikací, spadá do působnosti článku 12 „autorizační“ směrnice. Členské státy musí zajistit, aby takový poplatek byl uložen pouze pro účely popsané v článku 12 „autorizační“ směrnice a respektoval v něm uvedené podmínky.

- 25 Naproti tomu poplatek, u něhož není vznik platební povinnosti vázán na řízení o udělení obecného oprávnění umožňujícího přístup na trh se službami elektronických komunikací, ale souvisí s využitím mobilních telefonních služeb poskytovaných operátory, a který v konečném důsledku nese uživatel těchto služeb, nespadá do působnosti článku 12 „autorizační“ směrnice.
- 26 Je totiž třeba uvést, že Soudní dvůr v bodech 35 a 36 usnesení ze dne 15. prosince 2010, Agricola Esposito (C-492/09), dospěl k závěru, že „autorizační“ směrnice se nevztahuje na poplatek za užívání koncových zařízení veřejné pozemní mobilní radiokomunikace, jelikož jeho základem není zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a jelikož soukromé využití mobilní telefonní služby ze strany předplatitele nevyžaduje zajištění sítě nebo poskytnutí služby elektronických komunikací ve smyslu této směrnice.
- 27 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že odvod dotčený ve věci v původním řízení se nazývá „spotřební daň“, není uložen všem operátorům v odvětví elektronických komunikací, kteří jsou držiteli obecného oprávnění, ale pouze operátorům poskytujícím mobilní telefonní služby, a odpovídá procentnímu podílu plateb, které tito operátoři obdrží od uživatelů těchto služeb. Předkládající soud kromě toho uvádí, že „tato daň je individuálně placena operátorům mobilních sítí jejich uživateli a následně odváděna orgánu celní kontroly všemi operátory nabízejícími mobilní telefonní služby, přičemž tuto daň platí pouze operátoři a žádné jiné podniky, a to ani podniky zajišťující sítě nebo poskytující jiné služby elektronických komunikací“.
- 28 Ve světle těchto skutečností se zdá, že povinný odvod dotčený v původním řízení se podobá dani ze spotřeby, ověření čehož je na předkládajícím soudu. Pokud tomu tak skutečně je, nespadá uvedený povinný odvod do působnosti článku 12 „autorizační“ směrnice.
- 29 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 12 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, podle níž jsou operátoři nabízející mobilní telefonní služby plátcí tzv. „spotřební daně“ odpovídající procentnímu podílu plateb, které obdrží od uživatelů těchto služeb, za předpokladu, že vznik platební povinnosti v případě této daně není vázán na řízení o udělení obecného oprávnění umožňujícího přístup na trh se službami elektronických komunikací, ale souvisí s využitím mobilních telefonních služeb poskytovaných operátory, a že ji v konečném důsledku nese uživatel těchto služeb, ověření čehož je na předkládajícím soudu.

K nákladům řízení

- 30 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační“ směrnice) musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, podle níž jsou operátoři nabízející mobilní telefonní služby plátcí tzv. „spotřební daně“ odpovídající procentnímu podílu úhrad, které obdrží od uživatelů těchto služeb, za předpokladu, že vznik platební povinnosti v případě této daně není vázán na řízení o udělení obecného oprávnění umožňujícího přístup na trh se službami elektronických komunikací, ale souvisí s využitím mobilních telefonních služeb poskytovaných operátory, a že ji v konečném důsledku nese uživatel těchto služeb, ověření čehož je na předkládajícím soudu.

Podpisy.